

Lovforslag nr. L 67. Fremsat den 16. februar 1984 af indenrigsministeren

Forslag

til

Lov om ændring af de kommunale styrelseslove

§ 1

I lov om kommunernes styrelse, jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 188 af 22. april 1981, som ændret ved § 1 i lov nr. 124 af 25. marts 1983, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

»Forslag til styrelsesvedtægt samt til ændringer i vedtægten skal undergives 2 behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst 6 dages mellemrum.«

2. I § 6, stk. 1, 1. pkt., ændres »mellem den 1. og 15. december« til: »fra og med den 1. og til og med den 15. december«.

3. I § 15, stk. 1, ændres »i mødet« til: »i henholdsvis det konstituerende møde og ved 2. behandlingen af forslag til årsbudget og flerårige budgetoverslag«.

4. § 15, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Når kommunalbestyrelsens formand får meddelelse om eller på anden måde får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i at varetage sine kommunale hverv i en forventet periode af mindst 1 måned på grund af sin helbredstilstand, varetage af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende, indkalder formanden stedfortræderen til førstkommende møde i kommunalbestyrelsen.«

5. I § 15 indsættes efter stk. 2, som nyt stykke:

»Stk. 3. Når medlemmet påny kan varetage sine kommunale hverv, udtræder stedfortræderen af kommunalbestyrelsen.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

6. I § 15, stk. 4, ændres »forfaldet« til: »forhindringen«.

7. I § 20, stk. 2, indsættes efter 2. pkt.:

»Beslutningsprotokollen underskrives efter hvert møde af de medlemmer, der har deltaget i mødet. Ethvert af disse medlemmer kan forlange sin afvigende mening kort tilført beslutningsprotokollen. Ved sager, der af udvalget fremsendes til et andet udvalg, kommunalbestyrelsen eller en anden myndighed, kan ethvert medlem kræve, at modtageren samtidig gøres bekendt med indholdet af protokollen. Det pågældende medlem kan ved sagens fremsendelse ledsage denne med en begrundelse for sit standpunkt.«

8. I § 20, stk. 5, ændres »modtage« til: »få tilsendt«.

9. I § 29, stk. 3, litra a, udgår efter »§ 18«: », stk. 2,«.

10. I § 31, stk. 2, 2. pkt., udgår: », jfr. § 18«.

11. I § 32 ændres i 1. pkt. »fast ejendom« til: »kommunens faste ejendomme« og i 2. pkt. indsættes efter »og lignende«: »vedrørende kommunens aktiver«.

12. § 34, stk. 1-4, affattes således:

»§ 34. Regler om ydelse af vederlag, efterløn og pension til kommunalbestyrelsens formand og magistratsmedlemmer, jfr. § 64, fastsættes af indenrigsministeren.

Stk. 2. Regler om ydelse af vederlag til kommunalbestyrelsens næstformand fastsættes af indenrigsministeren. Er der valgt flere næstformænd, kan vederlag kun ydes til første næstformand.

Stk. 3. Et medlem, der i henhold til § 15, stk. 4, eller § 66, stk. 2, udpeges til at fungere som formand eller som magistratsmedlem, oppebærer i funktionsperioden vederlag efter regler fastsat i henhold til stk. 1.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan yde vederlag til et medlem, som uden for de i stk. 3 nævnte tilfælde varetager opgaver, som påhviler kommunalbestyrelsens formand eller et magistratsmedlem. Ved vederlagets fastsættelse skal der navnlig tages hensyn til arbejdsbyrdens omfang og varighed.«

13. § 39, stk. 2, ophæves.

14. § 46 affattes således:

»§ 46. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om bestyrelsen af kommunens kasse- og regnskabsvæsen, om aflægelse af årsregnskabet, om revision og om afgørelse af bemærkninger.«

15. § 47, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* Tilsynsrådenes afgørelser kan af vedkommende kommunalbestyrelse ankes til indenrigsministeren. Dette gælder dog ikke tilsynsrådenes afgørelser efter § 61, stk. 2, 3 og 4, jfr. § 61, stk. 7.«

16. § 54, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Kommunens årlige regnskab sendes til tilsynsmyndigheden sammen med revisionsberetningen og de afgørelser, som kommunalbestyrelsen har truffet i forbindelse hermed. Fristen for regnskabets indsendelse til tilsynsmyndigheden fastsættes af indenrigsministeren.«

17. § 61 affattes således:

»§ 61. Har kommunalbestyrelsen truffet en beslutning, der strider mod lovgivningen, kan tilsynsmyndigheden sætte beslutningen ud af kraft, hvis den ikke er bragt til udførelse.

Stk. 2. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan tilsynsmyndigheden pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan anlægge erstatningssag mod et kommunalbestyrelsesmedlem, som er ansvarlig for, at kommunen er påført et tab.

Stk. 4. Tilsynsmyndigheden kan fratage sagsanlæg mod, at det pågældende medlem inden en fastsat frist indbetaler et nærmere angivet beløb til kommunen. Ved beløbets fastsættelse kan der tages hensyn til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt. Dersom medlemmet indvilliger i at betale beløbet og indbetaler dette inden den fastsatte frist, kan der ikke fremsættes yderligere erstatningskrav mod den pågældende.

Stk. 5. Et medlem kan ikke unddrage sig ansvar ved at undlade at stemme.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1-5 gælder tilsvarende for:

- 1) Økonomiudvalget og dets medlemmer.
- 2) Et stående udvalg og dets medlemmer.
- 3) Det sociale udvalg og dets medlemmer, selv om det drejer sig om anliggender, der efter lovgivningen er henlagt til udvalgets selvstændige afgørelse.
- 4) En magistrat og dens medlemmer.
- 5) Den rådmand, til hvem de sociale anliggender er henlagt, selv om det drejer sig om anliggender, der efter lovgivningen er henlagt til vedkommendes selvstændige afgørelse.
- 6) Et udvalg nedsat af kommunalbestyrelsen i en magistratskommune til at varetage opgaver efter bistandslovens afsnit VIII og udvalgets medlemmer.
- 7) Et kommunalt fællesskab, jfr. § 60, og medlemmerne af fællesskabets organer.

Stk. 7. Tilsynsrådenes afgørelser efter stk. 1 kan af kommunalbestyrelsen ankes til indenrigsministeren. Tilsynsrådenes afgørelser efter stk. 2, 3 og 4, kan af de pågældende medlemmer af kommunalbestyrelsen ankes til indenrigsministeren.«

18. Efter § 61 indsættes:

»§ 61 a. Indenrigsministeren kan anvende de foranstaltninger, der er nævnt i § 61, stk.

1-4, over for et tilsynsråds ulovlige beslutninger eller undladelser. § 61, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse på tilsynsrådets medlemmer.

Stk. 2. Indenrigsministeren kan pålægge et tilsynsråd at tage en sag op til behandling for at tage stilling til, om foranstaltningerne i § 61 skal finde anvendelse.

§ 61 b. Hvis et kommunalbestyrelsesmedlem under en erstatningssag findes erstatningsansvarlig for et tab, som den pågældende under udførelse af sit hverv har påført kommunen, kan erstatningen nedsættes eller helt bortfalde i det omfang, det findes rimeligt under hensyn til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, hvis et tilsynsrådsmedlem under en erstatningssag findes erstatningsansvarlig for et tab, som den pågældende under udførelse af sit hverv har påført staten.

§ 61 c. Et kommunalbestyrelsesmedlem, der gør sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører, straffes med bøde.

Stk. 2. Påtale efter stk. 1 kan kun ske efter tilsynsmyndighedens begæring. Et tilsynsråds afgørelse herom kan ikke indbringes for indenrigsministeren.

Stk. 3. Sager om overtrædelse af stk. 1 behandles som statsadvokatsager.«

19. § 64, stk. 3, ophæves.

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 3 og 4.

20. § 67, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Lønningsnævnets medlemmer udpeges af indenrigsministeren efter indstilling af Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Foreningen af kommuner i Københavns amt, Københavns kommunalbestyrelse og Frederiksberg kommunalbestyrelse.«

21. I § 67, stk. 2, 2. pkt., ændres »han« til: »indenrigsministeren«.

§ 2

I lov om Københavns kommunes styrelse, jfr. lovbekendtgørelse nr. 189 af 22. april

1981, som ændret ved § 2 i lov nr. 124 af 25. marts 1983, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 4, indsættes efter *1. pkt.*:

»Forslag til styrelsesvedtægt samt til ændringer i vedtægten skal undergives 2 behandlinger i borgerrepræsentationen med mindst 6 dages mellemrum.«

2. I § 4, stk. 1, 1. pkt., ændres »mellem den 1. og 15. december« til: »fra og med den 1. og til og med den 15. december«.

3. I § 15, stk. 1, ændres »i mødet« til: »i henholdsvis det konstituerende møde og ved 2. behandlingen af forslag til årsbudget og flerårige budgetoverslag«.

4. § 15, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Når borgerrepræsentationens formand får meddelelse om eller på anden måde får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i at varetage sine kommunale hverv i en forventet periode af mindst 1 måned på grund af sin helbredstilstand, varetage af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende, indkalder borgerrepræsentationens formand stedfortræderen til førstkomende møde i borgerrepræsentationen.«

5. I § 15 indsættes efter stk. 3, som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Når medlemmet påny kan varetage sine kommunale hverv, udtræder stedfortræderen af borgerrepræsentationen.«

6. § 26 affattes således:

»§ 26. Regler om ydelse af vederlag og efterløn til borgerrepræsentationens formand fastsættes af indenrigsministeren.

Stk. 2. Borgerrepræsentationen kan yde et vederlag til den næstformand, som varetager formandens opgaver. Ved vederlagets fastsættelse skal der navnlig tages hensyn til arbejdsbyrdens omfang og varighed.

Stk. 3. Et medlem, der i henhold til § 53 a, stk. 3, udpeges til at fungere som formand, vederlægges i funktionsperioden efter regler fastsat i henhold til stk. 1.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om repræsentationsgodtgørelse til formanden og næstformænd.«

F.t.l. vedr. de kommunale styrelseslove

7. I § 34, stk. 5, ændres »i styrelsesvedtægten« til: »af indenrigsministeren«.

8. § 36 affattes således:

»§ 36. Indenrigsministeren fastsætter regler om ydelse af vederlag, efterløn og pension til overborgmesteren og borgmestrene.

Stk. 2. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om repræsentationsgodtgørelse til overborgmesteren og borgmestrene.«

9. § 40, stk. 2, ophæves.

10. § 46, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Kommunens årlige regnskab sendes til indenrigsministeren sammen med revisionsberetningen og de afgørelser, som borgerrepræsentationen har truffet i forbindelse hermed. Fristen for regnskabets indsendelse fastsættes af indenrigsministeren.«

11. § 48 affattes således:

»§ 48. Har borgerrepræsentationen truffet en beslutning, der strider mod lovgivningen, kan indenrigsministeren sætte beslutningen ud af kraft, hvis den ikke er bragt til udførelse.

Stk. 2. Unnlader borgerrepræsentationen at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan indenrigsministeren pålægge de medlemmer af borgerrepræsentationen, som er ansvarlige for unnladelsen, tvangsbøder.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan anlægge erstatningssag mod et medlem af borgerrepræsentationen, som er ansvarlig for, at kommunen er påført et tab.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan frafalde sagsanlæg, mod at det pågældende medlem inden en fastsat frist indbetaler et nærmere angivet beløb til kommunen. Ved beløbets fastsættelse kan der tages hensyn til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt. Dersom medlemmet indvilliger i at betale beløbet og indbetaler dette inden den fastsatte frist, kan der ikke fremsættes yderligere erstatningskrav mod den pågældende.

Stk. 5. Et medlem kan ikke unddrage sig ansvar ved at unnlade at stemme.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1-5 gælder tilsvarende for:

1) Magistraten og dens medlemmer.

2) Den borgmester, til hvem de sociale anliggender er henlagt, selv om det drejer sig om anliggender, der efter lovgivningen er henlagt til vedkommendes selvstændige afgørelse.

3) Det udvalg (Børne- og ungdomsnævnet) som borgerrepræsentationen nedsætter til at varetage opgaver efter bistandslovens afsnit VIII, og udvalgets medlemmer.«

12. Efter § 48 indsættes:

»§ 48 a. Hvis et medlem af borgerrepræsentationen eller af magistraten under en erstatningssag finde erstatningsansvarlig for et tab, som den pågældende under udførelse af sit hverv har påført kommunen, kan erstatningen nedsættes eller helt bortfalde i det omfang, det findes rimeligt under hensyn til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt.

§ 48 b. Et medlem af borgerrepræsentationen eller af magistraten, der gør sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører, straffes med bøde.

Stk. 2. Påtale efter stk. 1 kan kun ske efter indenrigsministerens begæring.

Stk. 3. Sager om overtrædelse af stk. 1 behandles som statsadvokatsager.«

§ 3

I lov om et hovedstadsråd, jfr. lovbekendtgørelse nr. 204 af 7. maj 1981, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Forslag til styrelsesvedtægt samt til ændringer i vedtægten skal undergives 2 behandlinger i hovedstadsrådet med mindst 6 dages mellemrum«.

2. I § 13 ændres »og § 61, stk. 1 og 2« til: »§ 61, stk. 1-5, og stk. 6, nr. 1, 2 og 7, og § 61 b, stk. 1«.

3. Efter § 13 indsættes i kapitel 3 som § 13 a:

»§ 13 a. Et medlem af hovedstadsrådet, der gør sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører, straffes med bøde.

Stk. 2. Påtale efter stk. 1 kan kun ske efter indenrigsministerens begæring.

Stk. 3. Sager om overtrædelse af stk. 1 behandles som statsadvokatsager.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. juli 1984, dog træder § 1, nr. 12 og 19, samt § 2, nr. 6, 7 og 8 først i kraft den 1. januar 1985.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget indeholder følgende hovedelementer:

- Opfølgning af betænkning nr. 996/1983 om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret,
- forenkling af enkelte bestemmelser om vederlag og pension til kommunalbestyrelsesmedlemmer samt forenkling af enkelte bestemmelser om budget- og regnskabssystemet, og
- forskellige ændringer af redaktionel karakter med henblik på tydeliggørelse af lovteksten.

2. Den 10. juli 1981 nedsatte indenrigsministeren et udvalg med den opgave at overveje behovet for ændringer i lovgivningen om ansvarsplacering og retlige reaktionsmuligheder i kommunestyret, herunder eventuelle ændringer af den kommunale styrelseslovs § 61 og den tilsvarende bestemmelse i lov om Københavns kommunes styrelse.

Udvalget fik følgende kommissorium:

»Udvalget har til opgave at overveje behovet for at søge gennemført ændringer i lovgivningen om

- placering af ansvar for ulovlige beslutninger eller undladelser inden for kommunalforvaltningen, herunder i kommunale fællesskaber og i de sociale udvalg, når disse handler inden for deres selvstændige kompetence, og
- de retlige reaktionsmuligheder over for sådanne handlinger og undladelser, herunder strafansvar og erstatningsansvar, samt mulighederne for eventuelt at indføre et bodsinstitut og en adgang for de almindelige kommunale tilsynsmyndigheder til at hjemvise sager til fornyet behandling og til i forbindelse hermed at udstede pålæg, samt en adgang for indenrigsministeren som øverste tilsynsmyndighed til at forlange sager indbragt til afgørelse i ministeriet.

I udvalgets overvejelser skal foruden de kommunalpolitiske organers virksomhed inddrages de enkelte kommunalpolitikeres, herunder borgmestres, rådmænds og udvalgsformænds handlinger

og undladelser. I denne forbindelse skal tillige overvejes, i hvilket omfang straffelovens indskrænkninger i strafansvar for personer, hvis hverv hviler på offentlige valg, bør finde anvendelse på borgmestre m. fl.

I overvejelserne skal også inddrages spørgsmålet om kommunen som selvstændigt ansvarssubjekt, herunder spørgsmålet om hæftelse for fejl eller forsømmelser, for hvilke et ansvar ikke kan placeres.«

Som medlemmer af udvalget blev udpeget repræsentanter for boligministeriet, miljøministeriet, indenrigsministeriet, justitsministeriet, socialministeriet, Kommunernes Landsforening, Amsrådsforeningen i Danmark, Københavns og Frederiksberg kommuner, Foreningen af statsamtmand samt Kommunaldirektørforeningen i Danmark.

Baggrunden for udvalgets nedsættelse var, at indenrigsministeriet ved behandlingen af en række konkrete sager havde konstateret visse uklarheder og mangler i de gældende regler om ansvar og sanktionsmuligheder i kommunestyret, herunder reglerne i den kommunale styrelseslovs § 61 og § 48 i lov om Københavns kommunes styrelse. Herudover havde også miljøministeriet og boligministeriet i deres praksis måttet konstatere, at de sanktionsmuligheder, der stod til rådighed på de bygge- og miljøretlige områder, ikke i alle tilfælde var hensigtsmæssige, og at myndighederne fulgte en ret uensartet praksis over for lovovertrædelser.

På denne baggrund fandt indenrigsministeriet det påkrævet at iværksætte et udvalgsarbejde for at undersøge, hvilke sanktionsmuligheder de kommunale tilsynsmyndigheder burde råde over for mere effektivt at kunne sikre, at lovgivningen overholdes af kommuner og amtskommuner.

Samtidig (den 30. juli 1981) nedsatte boligministeren og miljøministeren et udvalg med den opgave at undersøge spørgsmålet om håndhævelse af den bygge- og miljøretlige lovgivning. Dette udvalg afgav betænkning i april 1983 (Betænkning nr. 981/1983 om håndhævelse af bygge- og miljølovgivningen).

Indenrigsministeriets udvalg afgav den 2. december 1983 betænkning: »Ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret« (nr. 996/1983). I betænkningens kapitel XII er der udarbejdet udkast til ændring af de kommunale styrelseslove.

Lovforslaget er i alt væsentligt identisk med det lovudkast, som er indeholdt i betænkningen. De dele af lovforslaget, som ikke har sin baggrund i betænkningen, er et udslag af indenrigsministeriets løbende regelsanering og -forenkling.

3. Med baggrund i betænkningen om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret har regeringen overvejet behovet for ændringer i lovgivningen.

Hverken udvalget eller regeringen har set det som sin opgave at foreslå en almindelig skærpelse af ansvaret for kommunalpolitikere og de kommunalpolitiske organer. Formålet er snarere at skabe øget tryk i kommunestyret ved at opstille klare regler om placering af ansvar, og dermed også for, hvorledes de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer i givet fald kan frigøre sig for et eventuelt ansvar.

I overensstemmelse med betænkningen foreslås imidlertid en vis udvidelse af ansvarsgrundlaget og sanktionsmulighederne med henblik på at kunne ramme de meget få, men grove tilfælde, hvor det opleves som stridende mod den almindelige retsbevidsthed, at der ikke kan gribes ind.

De væsentligste elementer i lovforslaget er følgende:

1) Med henblik på at præcisere indholdet af § 61, som fastslår, hvilke sanktioner tilsynsmyndigheden kan anvende over for ulovligheder i kommunestyret, foreslås denne bestemmelse omformuleret.

Med forslaget skabes udtrykkelig hjemmel for, at tilsynsmyndigheden som betingelse for at fratage erstatningssag, kan kræve, at de pågældende medlemmer indvilliger i at betale en erstatningsbod, hvis størrelse fastsættes af tilsynsmyndigheden. Under henvisning til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt kan tilsynsmyndigheden fastsætte bodens størrelse til et beløb, der er mindre end det lidte tab. Bodens skal betales til kommunen.

Med forslaget § 61 b skabes en tilsvarende hjemmel for domstolene til under en erstatningssag at nedsætte det erstatningsbeløb, som medlemmet skulle have betalt, hvis det fulde tab skulle dækkes.

Det er usikkert efter den gældende § 61, om tilsynsmyndigheden kan anvende § 61-reaktionsmidlerne (annullation, tvangsbøder og erstatningssag) over for udvalg og magistrat. Den omfattende udlægning af opgaver til kommunerne som led i kommunalreformen har medført, at langt flere sager nu finder deres endelige afgørelse i kommunalbestyrelsens udvalg. Det foreslås derfor, at beføjelserne efter § 61 også skal kunne anvendes over for økonomiudvalget og de stående udvalg samt disse udvalgs medlemmer. Det samme gælder for det sociale udvalg, også selv om det drejer sig om anliggender, som ved lovgivningen er henlagt til udvalgets selvstændige kompetence. Endelig gælder det samme for en magistrat og dens medlemmer samt for kommunale fællesskaber, jfr. § 60, og medlemmer af fællesskabets organer.

Efter § 47, stk. 3, kan tilsynsrådets afgørelser af vedkommende kommunalbestyrelse indbringes for indenrigsministeren, der kan stadfæste afgørelsen, ændre vilkårene for denne, eller træffe fornyet afgørelse. Bestemmelsen er en egentlig ankebestemmelse, som giver indenrigsministeren fuld prøvelsesret. Samtidig giver reglen kommunalbestyrelsen flertal krav på realitetsbehandling af sagen.

Det forekommer ikke rimeligt, at ankeadgangen altid tilkommer kommunalbestyrelsens flertal. Når det drejer sig om sanktioner i henhold til § 61, som rammer det enkelte medlem, forekommer det mere rimeligt, at ankeadgangen alene tillægges dette medlem, uanset om kommunalbestyrelsens flertal ønsker sagen indbragt for indenrigsministeren eller ej. Det foreslås derfor, at der i sådanne tilfælde tillægges det enkelte medlem ret til at anke tilsynsrådets afgørelse til indenrigsministeren, således at ministeren får fuld prøvelsesret.

2) Det fremgår af betænkning 996/1983, at der efter gældende ret i visse tilfælde savnes sanktionsmuligheder. Som et eksempel på et tilfælde, der ikke omfattes af nogen gældende sanktionsbestemmelse, kan nævnes den såkaldte Krik Vig-sag.

Flertallet i udvalget vedrørende ansvarsplacering i kommunestyret finder af præventive grunde ikke et sådant »hul« i sanktionssystemet for acceptabelt, i hvert fald ikke, hvis det drejer sig om grovere tilfælde. Regeringen deler udvalgsflertallets vurdering af behovet for at udfylde det omtalte »hul« i sanktionssystemet. I denne forbindelse kan nævnes, at det efter regeringens opfattelse ikke kan være afgørende, at den foreslåede straffjemmel kun må forventes bragt i anvendelse i ganske få tilfælde. Det må endvidere fremhæves, at de menige kommunalbestyrelsesmedlemmers pligter med hensyn til at føre tilsyn og kontrol med den kom-

munale forvaltning ikke er særlig vidtgående, og at der derfor kun i sjældne tilfælde vil blive tale om grov tilsidesættelse af pligterne.

Efter regeringens opfattelse bør der være mulighed for at straffe forsættelige og groft uagtsomme tilsidesættelser af pligter. I sjældne undtagelsestilfælde bør også simpel uagtsom pligttilsidesættelse kunne give anledning til straf.

Strafframmen foreslås fastsat til bøde. Med henblik på at undgå risiko for politisk misbrug eller chikane foreslås, at påtale kun kan ske efter tilsynsmyndighedens begæring.

Det foreslås endvidere, at sagerne behandles som statsadvokatsager for at sikre en ensartet praksis i de formentlig ret få tilfælde, der vil blive tale om, og for yderligere at understrege, at der kun bør rejses tiltale i mere alvorlige tilfælde.

Endelig foreslås, at tilsynsrådets afgørelse om at begære påtale rejst ikke skal kunne indbringes for indenrigsministeren. Ved tilsynsrådets begæring er spørgsmålet om påtale fjernet fra det almindelige kommunale tilsyn og lagt hos anklagemyndigheden. Af hensyn til det medlem, der kunne blive omfattet af påtalen, foreslås, at heller ikke tilsynsrådets beslutning om at undlade at begære påtale rejst skal kunne indbringes for indenrigsministeren.

Der kan i øvrigt om reglens nærmere indhold henvises til forslaget til § 61 c samt bemærkningerne til denne bestemmelse.

3) Med henblik på at gennemføre en forenkling af vederlags- og diætbestemmelserne i de kommunale styrelseslove har indenrigsministeren i april 1983 nedsat et embedsmandsudvalg med repræsentation fra indenrigsministeriet, de kommunale organisationer, Københavns og Frederiksberg kommuner samt hovedstadsrådet. Udvalgets hovedopgave er at fremkomme med forslag til forenkling og omlægning af bestemmelserne i de kommunale styrelseslove om vederlag og diæter m.v. til medlemmer af kommunalbestyrelser m.v. med henblik på at konvertere de nuværende mødediæter til faste vederlag. Dette udvalgsarbejde ventes afsluttet, således at lovforslag kan fremsættes i efteråret 1984.

En lovændring om konvertering af diæter til faste vederlag vil imidlertid formentlig af teknisk-administrative årsager først kunne få virkning fra næste kommunale valgperiodes begyndelse. Det er på denne baggrund fundet hensigtsmæssigt allerede nu at foreslå enkelte lovændringer, som kan gennemføres uafhængigt af ovennævnte udvalgsarbejde.

Det foreslås således at overføre reglerne om vederlag m.v. til borgmester og viceborgmester fra styrelsesvedtægterne til en bekendtgørelse.

De foreslåede ændringer, der således hovedsagelig er af formel karakter, har navnlig til hensigt at opnå en forenklet administration. Med forslaget tilsigtes endvidere at fritage kommunalbestyrelserne for den undertiden vanskelige beslutning at fastsætte størrelsen af vederlag til borgmesteren.

Der kan i øvrigt henvises til forslaget til ændret affattelse af § 34 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

4) Som et led i indenrigsministeriets løbende regelforenkling og -sanering indeholder lovforslaget endvidere enkelte forslag til forenkling af reglerne om det kommunale budget- og regnskabssystem. Det foreslås at flytte reglerne om bl. a. den kommunale revision fra styrelsesvedtægterne til en bekendtgørelse. Forslaget overlader endvidere til kommunalbestyrelsen selv at beslutte, hvorledes kommunens borgere bør informeres om kommunens budget.

5) Der fremsættes endvidere forslag om, at der i loven om Københavns kommunes styrelse indarbejdes de ændringer, som det må anses for naturligt at foretage på baggrund af de foreslåede ændringer af styrelsesreglerne for landets øvrige kommuner. Tilsvarende foreslås enkelte ændringer af lov om et hovedstadsråd.

Der henvises til §§ 2 og 3 og bemærkningerne til de enkelte bestemmelser deri.

6) Dele af lovforslaget indebærer administrative forenklinger i kommunerne. Herudover har forslaget ingen administrative konsekvenser for staten eller kommunerne.

Gennemførelsen af lovforslaget medfører ikke merudgifter for staten eller kommunerne. Dog vil et mindre antal kommuner få beskedne merudgifter, fordi de ikke i dag følger de vejledende regler om vederlag til borgmestre. Det må imidlertid antages, at disse merudgifter vil blive mere end opvejet af de besparelser, der følger af forslagets administrative forenklinger.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Da styrelsesvedtægten regulerer forhold, som er af væsentlig betydning i kommunestyret, bør det fremgå udtrykkeligt af loven – og ikke som i dag blot af vedtægten – at vedtægten og ændringer heri

skal undergives to behandlinger i kommunalbestyrelsen.

Kravet om 6 dages mellemrum mellem 1. og 2. behandling medfører, at 2. behandling tidligst kan finde sted ugedagen efter afslutningen af 1. behandlingen.

Til nr. 2

Med ændringen præciseres, at det konstituerende møde også kan afholdes den 1. og den 15. december.

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 3

Med ændringen præciseres, at stedfortræderen ud over at kunne deltage i det konstituerende møde kun kan deltage i 2. behandlingen af forslag til årsbudget og flerårige budgetoverslag. Stedfortræderen kan således ikke deltage i behandlingen af andre punkter, der måtte være optaget på dagsordenen for det møde, hvor 2. behandlingen af budgettet finder sted.

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 4

Ved at indføje ordene »varetagelse af andet offentligt hverv« i 1. pkt. skabes overensstemmelse med de forhold, som efter den kommunale valglovs § 27, stk. 2, og § 34 b, stk. 1, kan begrunde fritagelse for valg til og for medlemskab af kommunalbestyrelsen. Hermed præciseres, at et medlems varetagelse af f. eks. hvervet som medlem af folketinget kan begrunde indkaldelse af stedfortrædere.

Forslaget har dernæst til hensigt at præcisere, at det påhviler borgmesteren at indkalde stedfortræderen til førstkommende (ordinære eller ekstraordinære) møde i kommunalbestyrelsen efter forhindringens indtræden, når han finder, at betingelserne herfor er opfyldt. I forbindelse hermed kan borgmesteren eventuelt indhente nærmere dokumentation for tilstedeværelsen og den forventede varighed af det eller de forhold, som har forårsaget medlemmets forhindring.

Forhindringen skal have en varighed af mindst 1 måned fra det tidspunkt, hvor borgmesteren får kendskab til forhindringen.

Kommunalbestyrelsen skal på det førstkommende møde tage stilling til, om betingelserne for at stedfortræderen kan indtræde i kommunalbestyrelsen er til stede, jfr. den gældende § 15, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til nr. 5.

Til nr. 5

Efter forslaget er det ikke – som efter gældende § 15, stk. 2 – en betingelse for at indkalde stedfortræder, at medlemmets lovlige forfald er midlertidigt. Ved forslaget forenkles således betingelserne for at indkalde stedfortræder. Man fjerner usikkerheden om, hvorvidt en kommunalbestyrelse skal udelukke en stedfortræder fra at indtræde eller forblive i kommunalbestyrelsen med henvisning til at medlemmets lovlige forhindring ikke skønnes at være midlertidig.

Til nr. 6

Ændringen er af redaktionel karakter og en konsekvens af forslaget i nr. 4.

Til nr. 7

Retten til at få tilført sin afvigende mening i et udvalgs beslutningsprotokol må anses som udslag af en almindelig retsgrundsætning, der har til formål at beskytte medlemmer mod medansvar for en ulovlig beslutning. Retten består således, uanset om en sådan regel er optaget i styrelsesvedtægten eller ej.

En tilsvarende regel findes allerede i § 13 for så vidt angår tilførsel til kommunalbestyrelsens beslutningsprotokol.

Den foreslåede bestemmelse svarer til § 7 i bilaget til indenrigsministeriets cirkulære nr. 62 af 27. april 1981 om ny normalstyrelsesvedtægt for kommuner.

Til nr. 8

Med forslaget præciseres, at bestemmelsen alene vedrører retten til at få *tilsendt* materiale fra udvalg, som den pågældende ikke er medlem af. Bestemmelsen medfører således ingen indskrænkninger i medlemmernes adgang til at *gennemse* eksisterende sagsmateriale i forvaltningen (sagsindsigt).

Med forslaget tilsigtes ingen ændring i den gældende retstilstand.

Til nr. 9

Forslaget præciserer, at ansatte i den del af den kommunale forvaltning, som varetager administrationen af økonomiudvalgets lovbestemte opgaver, er udelukket fra medlemskab af dette udvalg.

Med ændringen, der er af redaktionel karakter, tilsigtes ingen ændring af den gældende retstilstand.

Til nr. 10

Ændringen, der er redaktionel, har til hensigt at hindre urigtige modsætningslutninger fra henvisningen til § 18.

Til nr. 11

Ved den foreslåede ændring tydeliggøres, at legitimationsreglen alene finder anvendelse på dokumenter vedrørende kommunens egne ejendomme og andre aktiver, der tilhører kommunen. Der tilsigtes ingen ændring i den gældende retstilstand.

Til nr. 12

Ændringen indebærer, at bestemmelser om ydelse af vederlag, efterløn og pension til borgmesteren samt vederlag til 1. viceborgmester ikke længere skal fastsættes i den enkelte kommunes styrelsesvedtægt, men i stedet fastsættes af indenrigsministeren i en bekendtgørelse.

Begrundelsen for ændringen er ønsket om at opnå en forenklet administration på området og et hensyn til kommunalbestyrelserne, der herved fritages for den undertiden vanskelige beslutning at fastsætte størrelsen af vederlaget til bl. a. borgmesteren.

Langt den overvejende del af kommunerne har i dag valgt at yde borgmesteren det maksimale vederlag, som er muligt efter indenrigsministeriets retningslinjer.

Kun én kommune følger ikke de vejledende regler om ydelse af borgmesterpension.

For så vidt angår vederlag til 1. viceborgmesteren yder omkring $\frac{3}{5}$ af kommunerne ikke dette vederlag i dag. På denne baggrund skønnes det rimeligt fortsat at lade det være op til den enkelte kommunalbestyrelses afgørelse, om der skal ydes vederlag til næstformanden, men spørgsmålet skal ikke længere reguleres i styrelsesvedtægten.

Til stk. 1. De nuværende maksimale satser for borgmestervederlagene fremgår af bilaget til indenrigsministeriets cirkulære af 21. juli 1982.

Disse maksimale satser vil blive overført, eventuelt med visse enkelte justeringer, til en ny bekendtgørelse som faste regler, og således at borgmestervederlagene fortsat svarer til den til enhver tid værende aflønning af en given tjenstemandsstilling i staten, afhængig af kommunens indbyggertal.

Der vil endvidere bl. a. blive fastsat regler om funktionsvederlag til et medlem, der fungerer som borgmester ved dennes forfald, om feriegodtgørel-

se o. lign., og om pligt til at modtage de pågældende ydelser.

Tilsvarende vil reglerne om efterløn og pension til borgmestre blive optaget i en bekendtgørelse. Disse regler er i dag fastsat i de enkelte kommuners styrelsesvedtægtstillæg vedrørende borgmesterpension, jfr. bilaget til indenrigsministeriets cirkulære af 1. oktober 1970 om stadfæstelse af tillæg til de kommunale styrelsesvedtægter vedrørende pensionering af borgmestre og indenrigsministeriets cirkulæreskrivelse af 8. juli 1975 om ændring af det omhandlede tillæg.

Udgangspunktet for bekendtgørelsen om efterløn og pension til borgmestre vil blive de nuværende vejledende regler, eventuelt med enkelte justeringer og forenklinger. Det er ikke tanken at ændre niveauet for egenpension, ægtefællepension, efterindtægt, understøttelse og efterløn, eller at ændre principperne for samordning af de nævnte ydelser med pensioner efter den sociale pensionslovgivning. Tilsvarende gælder for de særlige tilfælde, hvor den pensionsberettigede er tjenestemand i staten, folkeskolen, folkekirken m.v.

Det ovenfor anførte vedrører tillige magistratsmedlemmer, idet bestemmelserne i § 64, stk. 3, om vederlag, efterløn og pension foreslås overført til § 34, jfr. tillige § 34, stk. 3 og 4.

Til stk. 2. Bestemmelserne om mulighed for at yde vederlag til viceborgmesteren/1. viceborgmester blev på baggrund af betænkning nr. 894/1980 om kommunale styrelsesformer og kommunalpolitikernes arbejdsvilkår m.v. gennemført ved lov nr. 629 af 23. december 1980.

Det vil i en bekendtgørelse blive fastsat, at vederlag til viceborgmesteren/1. viceborgmester som hidtil skal udgøre en tiendedel af borgmesterens vederlag, såfremt kommunalbestyrelsen beslutter at yde næstformanden vederlag.

Reglerne vil bl. a. indeholde bestemmelse om vederlag til et medlem, der fungerer som viceborgmester/1. viceborgmester, og om feriegodtgørelse.

Til stk. 3 og 4. Reglerne om funktionsvederlag til magistratsmedlemmer foreslås overført fra § 64, stk. 3. Ændringerne er i øvrigt af redaktionel karakter.

Til nr. 13

Ifølge § 39, stk. 1, skal budgettet og de flerårige budgetoverslag være tilgængelige for kommunens beboere. I praksis fremlægges budgettet på kommunekontoret og biblioteker m.v. Interesserede borgere har således god mulighed for at gøre sig bekendt med budgettet. Når det yderligere tages i

betragtning, at den lokale presse giver en fyldig orientering om budgetforhandlingerne i kommunerne, er der efter regeringens opfattelse ikke grundlag for at opretholde pligt for kommunerne til at udsende brochure eller til at annoncere årsbudgettets indhold, som i dag følger af § 39, stk. 2. Det bør i stedet overlades til kommunalbestyrelsen selv at træffe beslutning om, hvorledes kommunens borgere bør sikres information om de kommunale budgetter m.v.

Til nr. 14

Alle kommuner har affattet afsnittet om revision og aflæggelse af årsregnskab m.v. i overensstemmelse med indenrigsministeriets normalstyrelsesvedtægt, idet indenrigsministeriet i sin stadfæstelsespraksis har anset disse bestemmelser for at være ufravigelige.

Forslaget har til hensigt at fritage kommunerne for at ændre styrelsesvedtægten, når de centralt fastsatte regler ændres. Denne forenkling opnås ved at flytte reglerne fra styrelsesvedtægterne til en bekendtgørelse.

Til nr. 15

Der henvises til bemærkningerne til § 61, stk. 7, i nr. 17.

Til nr. 16

Med forslaget tilsigtes en forenkling i forbindelse med eventuelle ændringer af fristen.

Til nr. 17

Forslaget er i overensstemmelse med det forslag, som indeholdes i betænkningen om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret (996/1983).

Bestemmelsen fastslår, hvilke sanktioner tilsynsmyndigheden kan anvende over for ulovligheder i kommunestyret. Efter den nugældende § 61 kan tilsynsmyndigheden anvende annullation og tvangsbøder samt gøre personligt ansvar gældende ved domstolene, dvs. anlægge erstatningssøgsmål. Disse sanktioner er nævnt i forslagets stk. 1-3. I stk. 4 foreslås lovfæstet en lempelsesmulighed for tilsynsmyndigheden i erstatningssager. I stk. 5 foreslås det præciseret, at et medlem ikke kan undtage sig ansvar ved at undlade at stemme. Endvidere foreslås det i stk. 6 fastslået, at reglerne om sanktionerne og stemmepligten finder tilsvarende anvendelse over for økonomiudvalget og de stændende udvalg, og i magistratskommuner over for magistraten og dens medlemmer samt over for kom-

munale fællesskaber. I alle disse relationer er det efter gældende ret usikkert, om tilsynsmyndighedens sanktioner skal efter forslaget også kunne anvendes, når det sociale udvalg handler inden for sit lovbestemte, selvstændige kompetenceområde. Efter stk. 7 foreslås der tillagt de medlemmer, der rammes af tilsynsrådets afgørelser om sanktionsanvendelse, ret til at indbringe afgørelsen for indenrigsministeren.

Der gælder en række fælles betingelser for anvendelse af sanktionerne i § 61. For det første er det en betingelse, at kommunalbestyrelsens adfærd har været i strid med lovgivningen. Udtrykket lovgivningen må forstås som gældende ret i almindelighed, dvs. både skreven og uskreven ret, herunder især retsgrundsætninger som f. eks. lighedsgrundsætningen. Ordet lovgivningen må dog i én henseende forstås indskrænkende, idet det antages i teori og praksis, at tilsynsmyndighedens sanktioner ikke kan anvendes til gennemtvungelse af krav, der grunder sig på privatretlige forpligtelser, f. eks. betaling for leverancer til kommunen, hvis gennemtvungelse forudsætter, at tilsynsmyndigheden skal tage stilling til kravet. Det samme gælder ved uoverensstemmelser mellem en kommunalbestyrelse og dennes ansatte.

Det er yderligere en betingelse, at der foreligger den fornødne klarhed, dvs. at der ikke er rimelig tvivl om, at lovgivningen er tilsidesat. Klarhedskriteriet har længe været anerkendt i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis.

Det har i tidligere teori været hævdet, at sanktionerne efter § 61 kun kan benyttes, hvis borgeren ikke har mulighed for at anfægte en kommunal beslutning ved sagsanlæg. Det må imidlertid i dag anses for anerkendt i teori og praksis, at tilsynsmyndigheden også skal varetage den enkelte borgers interesse i en lovlig forvaltning.

Tilsynsmyndigheden vurderer, hvilken reaktion der vil være nødvendig i den konkrete situation. Tilsynsmyndigheden er således normalt ikke forpligtet til at anvende sanktionerne i stk. 1-4, hvis en ulovlighed kan afhjælpes ved mindre indgribende reaktioner, jfr. at der over alt benyttes ordet »kan«.

I den gældende § 61 er det ud over de udtrykkeligt opregnede sanktioner nævnt, at tilsynsmyndigheden kan anvende de »nødvendige foranstaltninger«. Det er uklart, hvilke beføjelser der omfattes af dette udtryk. Det antages generelt, at tilsynsmyndigheder også uden udtrykkelig lovhjæmmel kan afgive vejledende udtalelser og fremkomme med henstillinger og anmodninger. Herudover kan

de kommunale tilsynsmyndigheder hjemvise sager i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har en handlepligt. Tilsynsmyndighederne kan også benytte (konstaterende) pålæg i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke overholder sine forpligtelser efter lovgivningen. Både hjemvisning og konstaterende pålæg må imidlertid anses for beføjelser uden selvstændige retsvirkninger, som alene skaber et klare retsgrundlag for senere at kunne anvende § 61-sanktionerne. En udtrykkelig lovfæstelse forekommer derfor ikke påkrævet.

Da der ikke foreslås tillagt tilsynsmyndighederne yderligere sanktionsmuligheder, foreslås udtrykket »de nødvendige foranstaltninger« fjernet fra lovtæksten.

Til de enkelte stykker bemærkes følgende:

Efter *stk. 1* kan tilsynsmyndigheden *annullere* en kommunalbestyrelsesbeslutning, der strider mod lovgivningen, Om forståelsen af udtrykket lovgivningen henvises til bemærkningerne ovenfor. Det er yderligere en betingelse, at beslutningen endnu ikke er bragt til udførelse. Denne betingelse var udtrykkeligt anført i lovtæksten i de oprindelige kommunale styrelseslove fra 1867/68. Da der har været rejst tvivl om spørgsmålet, foreslås betingelsen genoptaget i teksten.

En beslutning er bragt til udførelse, når den har fået retsvirkninger udadtil, typisk ved at adressaten har fået meddelelse om beslutningen fra et kompetent organ. Hvis en beslutning kun delvist er bragt til udførelse, kan annulation anvendes over for den del, der endnu ikke er udført.

Stk. 2. Medens annulation kun kan anvendes over for ulovlige beslutninger, er hovedområdet for *tvangsbøder* de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ulovligt undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre. Om forståelsen af udtrykket lovgivningen henvises til bemærkningerne ovenfor. Tvangsbøder pålægges det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem. Tvangsbøderne skal ikke rettes mod samtlige medlemmer, men kun mod de medlemmer, som er ansvarlige for den ulovlige undladelse. Om ansvar for medlemmer, der undlader at stemme, henvises til *stk. 5*. Tvangsbøder kan kun anvendes til gennemtvungelse af pligter, der påhviler kommunalbestyrelsen, men ikke til at gennemtvunge pligter, som påhviler det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem, f. eks. mødepligt og tavshedspligt.

Tilsynsmyndigheden kan også søge en bestemt adfærd gennemtvunget ved at anlægge et anerkendelsessøgsmål ved domstolene. En udtrykkelig lovfæstelse af denne ret er ikke nødvendig.

Efter *stk. 3* kan tilsynsmyndigheden anlægge en *erstatningssag* ved domstolene mod de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for, at kommunen er påført et tab. Om ansvar for medlemmer, der undlader at stemme, henvises til *stk. 5*. Det må afgøres ud fra dansk rets almindelige erstatningsretlige regler, om der er det fornødne ansvarsgrundlag. Det betyder, at der skal foreligge en uforvarlig adfærd (beslutning eller undladelse), som kan tilregnes det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem som forsætlig eller uagtsom, og der skal som en forudselig følge heraf være opstået et tab for kommunen. Der vil dog ofte foreligge en række momenter, der kan gøre det rimeligt at lade ansvaret nedsætte eller bortfalde. For disse tilfælde foreslås dels indført en lempelsesmulighed for tilsynsmyndigheden i *stk. 4*, dels en lempelsesmulighed for domstolene i forslaget til ny § 61 b.

Søgsmålskompetencen tilkommer tilsynsmyndigheden. Borgerne har ingen søgsmålskompetence. Kommunalbestyrelsen vil selv kunne anlægge en erstatningssag. Hvis kommunalbestyrelsen har anlagt sag, er der intet behov for, at også tilsynsmyndigheden anlægger sag. Når tilsynsmyndigheden har fremsat tilbud om at frafalde sagsanlæg mod indbetaling af et beløb til kommunen, og dette tilbud er accepteret, kan hverken kommunalbestyrelsen eller tilsynsmyndigheden anlægge sag, jfr. *stk. 4*, sidste punktum.

Stk. 4 indeholder udtrykkelig hjemmel for tilsynsmyndigheden til at frafalde anlæg af erstatningssag mod, at det pågældende medlem indbetaler en bod til kommunen. Der foreslås endvidere indført en *lempelsesadgang* for tilfælde, hvor tilsynsmyndigheden nok finder, at et erstatningsansvar bør gøres gældende, men hvor fuldt erstatningsansvar ville virke urimeligt, navnlig fordi det ville være økonomisk meget tyngende, og/eller fordi den udviste skyld kun har været ringe. En sådan lempelsesmulighed har i enkelte tilfælde været anvendt i praksis. Det har vist sig, at tilsynsmyndigheden i sådanne tilfælde ikke har ønsket at kræve det fulde tab erstattet og derfor ikke har anlagt erstatningssag. Den nye bestemmelse vil formentlig medføre, at ansvar hyppigere vil blive gjort gældende i praksis. Det er dog fortsat en betingelse, at der er lidt et tab.

Tilsynsmyndigheden skal således ikke kunne kræve et beløb betalt som straf. Det vil imidlertid undertiden være muligt at gøre strafansvar gældende ved domstolene efter det samtidigt fremsatte forslag til ny § 61 c uafhængigt af, om der er lidt et tab. Der kan eventuelt også blive tale om strafansvar for kommunen som kollektiv enhed efter

speciallovgivningen. Der henvises herom til bemærkningerne til § 61 c. Ved fastsættelsen af det beløb, der skal indbetales, kan tilsynsmyndigheden ud over de nævnte momenter – den udviste skyld og skadens størrelse – tage hensyn til »omstændighederne i øvrigt«. Det indebærer, at tilsynsmyndigheden bl. a. kan afpasse og eventuelt graduere beløbet under hensyntagen til, at ansvarsgrundlaget kan være forskelligt for f. eks. borgmesteren og de øvrige kommunalbestyrelsesmedlemmer. Typisk vil der dog nok blive tale om, at samtlige ansvarlige medlemmer skal betale et beløb af samme størrelse. Der skal efter forslaget ikke være tale om solidarisk ansvar for de ansvarlige medlemmer. Tilsynsmyndigheden må derfor fastsætte et beløb for hvert enkelt medlem.

Det medlem, som accepterer at betale det af tilsynsmyndigheden fastsatte beløb til kommunen, må have sikkerhed for, at erstatningssøgsmål ikke herefter kan rejses mod ham. Det foreslås derfor at udelukke både tilsynsmyndighed og kommunalbestyrelsen fra at anlægge erstatningssag, når medlemmet har indvilliget i at betale. Det følger af forholdets natur, at tilsynsmyndigheden må fastsætte en forholdsvis kort frist, inden for hvilken tilsynsmyndighedens »tilbud« skal accepteres. Hvis medlemmet ikke indvilliger i at betale inden for den fastsatte frist eller undlader at indbetale beløbet inden for den fastsatte frist, skal tilsynsmyndigheden anlægge sag. Tilsynsmyndigheden må i øvrigt i særlige tilfælde være berettiget til at forlænge acceptfristen og fristen for indbetaling, hvor fristoverskridelsen er undskyldelig.

I stk. 5. præciseres det, at medlemmerne ikke kan unddrage sig ansvar ved at undlade at stemme. Det har hidtil givet anledning til tvivl, om medlemmer, der undlader at stemme, er medansvarlige, men det vil være tilfældet efter den foreslåede regel. Om et medlem kan pådrage sig et ansvar ved at undlade at stemme, må afhænge af de konkrete omstændigheder, herunder af afstemningstemaets formulering. Hvis der er stillet forslag om en beslutning, som kommunalbestyrelsen har pligt til at træffe, skal medlemmerne stemme for denne beslutnings vedtagelse. Et medlem har ligeledes pligt til at stemme mod en beslutning, som han ved eller burde vide er ulovlig. Reglen gør kun op med de tilstedeværende medlemmers forhold. Medlemmer, der er udeblevet, eller som har forladt mødet uden lovligt forfald, vil dog efter omstændighederne kunne rammes af sanktioner efter § 61, hvis det undtagelsesvis kan bevises, at de er udeblevet eller har forladt mødet med det formål at undgå at deltage i afstemningen. Hvis

der er tale om grov eller gentagen tilsidesættelse af mødepligten, kan der efter omstændighederne blive tale om at gøre et strafansvar gældende efter det samtidigt fremsatte forslag til ny § 61 c, hvortil der kan henvises.

I stk. 6 slås det fast, at sanktionerne i stk. 1–4 også kan finde anvendelse over for *økonomiudvalget* og *de stående udvalgs* beslutninger og undladelser. Dette har hidtil været tvivlsomt, men behovet for at få retstilstanden afklaret er blevet større, efterhånden som flere sager afgøres af udvalgene. Tilsynsmyndigheden må dog altid rette henvendelse til kommunalbestyrelsen, bortset fra de tilfælde, hvor der er tale om sager inden for det sociale udvalgs selvstændige kompetenceområde. Reglen får derfor navnlig betydning, hvis kommunalbestyrelsen ikke griber ind over for vedkommende udvalgs beslutning eller undlader.

Sanktionerne skal efter forslaget tillige kunne anvendes over for *magistraten* og over for magistratens enkelte medlemmer, som i magistratskommunerne varetager den umiddelbare forvaltning, der i andre kommuner varetages af økonomiudvalget og de stående udvalg. Om magistratsordningen kan nærmere henvises til § 64. § 61-sanktionerne kan dog kun anvendes over for magistratsmedlemmer som indehavere af kompetencen til at varetage den umiddelbare forvaltning, men ikke over for medlemmernes eventuelle tilsidesættelse af deres personlige pligter. Grove pligttilsidesættelser vil imidlertid efter omstændighederne kunne straffes efter forslaget til ny § 61 c.

De kommunale tilsynsmyndigheder har hidtil ikke kunnet anvende sanktioner over for *det sociale udvalg*, når udvalget handler inden for sit lovbestemte selvstændige kompetenceområde (f. eks. i henhold til bistandslovens § 9). I disse sager – som udgør en meget stor del af udvalgets arbejdsopgaver – kan udvalgets afgørelser ikke indbringes for kommunalbestyrelsen. Hvis det sociale udvalgs afgørelse er endelig, kan heller ikke de sociale ankemyndigheder eller de sociale tilsynsmyndigheder gribe ind over for eventuelle ulovligheder. Da det forekommer utilfredsstillende, at der findes et væsentligt område, hvor ulovligheder ikke kan rammes af andre sanktioner end straf, foreslås de kommunale tilsynsmyndigheders kompetence udvidet.

I magistratskommunerne varetages den umiddelbare forvaltning af de sociale opgaver af vedkommende rådmænd, bortset fra foranstaltninger i henhold til bistandslovens afsnit VIII om hjælpeforanstaltninger uden samtykke. Disse foranstaltninger varetages af særlige udvalg nedsat af kom-

munalbestyrelsen med vedkommende rådmand som formand og fra 3-7 kommunalbestyrelsesmedlemmer. Udvalgene tiltrædes af juridisk og pædagogisk-psykologisk sagkyndige, der deltager uden stemmeret.

De her nævnte udvalg omfattes også af forslagens stk. 6. Det følger af forholdets natur, at de sagkyndige, der deltager uden stemmeret, ikke kan underkastes sanktioner efter forslagens stk. 2-4, ligesom forslagens stk. 5 naturligvis ikke kan påberåbes over for disse personer.

Sanktionerne kan også anvendes over for borgmesterens afgørelser af hastesager og utvivlsomme sager i henhold til § 31, stk. 1. Da disse sager afgøres på kommunalbestyrelsens vegne, kan de behandles ligesom andre kommunalbestyrelsesafgørelser, og en særlig regel om sanktioner over for borgmesteren er ikke nødvendig.

Hvis der undtagelsesvis nedsættes et udvalg i henhold til KSL § 17, stk. 4, med administrerende opgaver under økonomiudvalgets eller vedkommende stående udvalgs område, skal § 17, stk. 4-udvalget nedsættes under det pågældende udvalg, § 17, stk. 4-udvalg omfattes således indirekte af § 61.

Efter ordlyden af den nugældende § 61 kan sanktionene kun anvendes over for kommunalbestyrelsen. Der er imidlertid tilsvarende behov for at kunne anvende sanktioner i de tilfælde, hvor en kommunal opgave løses af flere kommuner i fællesskab, og hvor ansvaret for den ulovlige beslutning eller undladelse derfor må påhvile det kommunale fællesskabs styrende organ eller dets medlemmer. Det foreslås derfor udtrykkeligt fastslået, at foranstaltningerne i henhold til § 61 kan anvendes over for *kommunale fællesskaber*. Reglen gælder kun for fællesskaber, der er omfattet af styrelseslovens § 60. I tilfælde, hvor et fællesskabs deltagere er undergivet forskellige tilsynsmyndigheder, må tilsynsmyndighederne koordinere sanktionsanvendelsen, da fællesskabet og de ansvarlige kommunalbestyrelsesmedlemmer ikke skal kunne rammes af dobbeltsanktioner.

Stk. 7. Efter gældende ret kan kun kommunalbestyrelsens flertal indbringe et tilsynsråds afgørelser for indenrigsministeren med den virkning, at ministeren får fuld prøvelsesret i henhold til styrelseslovens § 47, stk. 3. Efter forslaget sondres der med hensyn til *ankeadgangen* mellem tilsynsrådets afgørelser efter stk. 1 og efter stk. 2, 3 og 4. Annulteration efter stk. 1 retter sig mod kommunalbestyrelsens beslutning, og ankeadgangen er derfor tillagt kommunalbestyrelsen. Et tilsynsråds afgørelse om tvangsbøder, erstatningssøgsmål eller indbeta-

ling af et beløb til kommunen i henhold til stk. 2, 3 og 4, rettes derimod mod det enkelte medlem, og det forekommer derfor rimeligt, at ethvert medlem, som rammes af den pågældende sanktion, får mulighed for at få prøvet afgørelsen af indenrigsministeren uafhængigt af, om flertallet ønsker en sådan prøvelse. En sådan ankeadgang vil formentlig kunne virke procesbesparende.

Den foreslåede regel gør op med ankeadgangen med hensyn til anvendelse af sanktioner efter § 61, dvs. at der ikke samtidig kan ankes efter § 47, stk. 3, der herefter alene vedrører anke i forbindelse med tilsynsmyndighedens hensigtsmæssighedstilsyn. Hvis spørgsmålet om indbetaling af et beløb til kommunen er indbragt for indenrigsministeren, kan ministeren ændre beløbets størrelse, men kan også beslutte at anlægge erstatningsag, f.eks. hvis betingelserne for at lempe erstatningsansvaret efter ministerens opfattelse ikke skønnes at være opfyldt.

I tilfælde af klage til indenrigsministeren må det forventes, at tilsynsrådet sætter indbetalingen i bero for de medlemmer, som ikke deltager i anken til ministeren. Hvis ministerens prøvelse fører til en lempelse af boden, må det forventes, at tilsynsrådet vil overveje en ændring af sin afgørelse for de resterende medlemmers vedkommende. En ændring bør i hvert fald gennemføres, hvis der er tale om samme ansvarsgrundlag for alle medlemmer. Hvis ministerens prøvelse fører til en skærpelse af boden, er tilsynsrådet dog afskåret fra at skærpe boden for de medlemmer, som har accepteret tilsynsrådets afgørelse om bod.

Til nr. 18

Forslaget er i overensstemmelse med det forslag, som indeholdes i betænkningen om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret (996/1983).

Til § 61 a

Stk. 1 om indenrigsministerens beføjelser over for tilsynsrådernes ulovligheder svarer til den nugældende § 61, stk. 3.

I *stk. 2* foreslås det, at indenrigsministeren får beføjelse til at pålægge et tilsynsråd at tage en sag op til behandling. Forslaget skal ses på baggrund af, at det efter gældende ret kan være utilfredsstillende, at indenrigsministeren kun kan give generelle forskrifter for tilsynsrådernes virksomhed, men ikke kan tage noget initiativ med henblik på konkrete sagers behandling i rådene. Beføjelsen indebærer ingen ret for indenrigsministeren til at gribe

ind over for tilsynsrådets beslutninger i sagen, medmindre der foreligger en ulovlighed, jfr. stk. 1.

Til § 61 b

Efter § 61 b foreslås domstolene tillagt en lempelsesmulighed i de tilfælde, hvor der under en erstatningssag anlagt i henhold til § 61, stk. 3, fastslås erstatningspligt. De kriterier, der kan bevirke en nedsættelse eller bortfald af erstatningen, er de samme, som tilsynsmyndigheden kan lægge vægt på ved anvendelse af lempelsesmuligheden i henhold til § 61, stk. 4. Der kan herom henvises til bemærkningerne til § 61, stk. 3 og 4.

Bestemmelsen medfører, at der fortsat består en lempelsesmulighed i tilfælde, hvor et kommunalbestyrelsesmedlem ikke har ønsket at acceptere en afgørelse fra tilsynsmyndigheden efter § 61, stk. 4, eller indenrigsministerens afgørelse, dersom spørgsmålet har været indbragt for denne, jfr. § 61, stk. 7.

I *stk. 2* foreslås en tilsvarende lempelsesmulighed over for medlemmer af tilsynsrådet i tilfælde, hvor indenrigsministeren har anlagt erstatningssag.

Til § 61 c

Der foreslås indført en regel om strafansvar for kommunalbestyrelsesmedlemmer, der gør sig skyldige i grov tilsidesættelse af deres pligter. Dette må ses på baggrund af, at der i visse tilfælde ikke er nogen sanktionsmuligheder efter gældende ret. Det drejer sig om tilfælde, hvor en beslutning er udført og ikke kan ændres. Annullation og tvangsbøder kan derfor ikke benyttes, og hvis beslutningen ikke har medført noget tab for kommunen, kan det heller ikke komme på tale at anlægge erstatningssag. Her er både den gældende og den foreslåede ny § 61 uanvendelig. Reglerne i straffelovens §§ 156 og 157 om straf for pligtforsømmelser i offentlig tjeneste eller hverv kan heller ikke finde anvendelse, da bestemmelserne udtrykkeligt undtager hverv, hvis udførelse hviler på offentlige valg.

En sådan ufuldstændighed i sanktionsbestemmelserne er af præventive grunde ikke acceptabel, hvis det drejer sig om grovere tilfælde af pligttilsidesættelse.

Reglen er foreslået placeret i den kommunale styrelseslov i sammenhæng med de øvrige regler om sanktioner over for kommunalbestyrelsesmedlemmers ulovlige og uforsvarlige adfærd. Placeringen i styrelsesloven skal også ses på baggrund af, at påtaleretten ønskes begrænset til tilfælde, hvor tilsynsmyndigheden begærer påtale rejst.

Det forudsættes ved gennemførelsen af denne bestemmelse og den tilsvarende bestemmelse, der er foreslået som en ny § 48 b i lov om Københavns kommunes styrelse, at der hermed udtømmende er gjort op med strafansvaret for borgmestres og magistratsmedlemmers m.v. tilsidesættelse af pligter, herunder tjenesteforsømmelser, således at straf ikke vil kunne idømmes efter straffelovens §§ 156 og 157. Efter gældende ret må det anses for tvivlsomt, om borgmestre og magistratsmedlemmer omfattes af straffelovens §§ 156 og 157.

Den foreslåede strafbestemmelse i § 61 c omfatter kommunalbestyrelsesmedlemmers pligttilsidesættelse både i forbindelse med bygherre- og driftsherrevirksomhed m.v. og i forbindelse med myndighedsudøvelse.

Som supplement til det personlige strafansvar skal nævnes de regler, som findes i speciallovgivningen om bødeansvar for kollektive enheder. I betænkning nr. 996/1983 om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret er peget på, hvordan sådanne regler i fremtiden kan formuleres klarere, således at de utvivlsomt omfatter kommuner i de tilfælde, hvor det skønnes ønskeligt eller påkrævet. Selv om disse regler ikke rammer det enkelte medlem, må de alligevel antages at have en præventiv virkning. Reglerne i speciallovgivningen omfatter dog kun tilfælde, hvor kommuner optræder som bygherre eller driftsherre m.v.

Til stk. 1. Det strafbare gerningsindhold beskrives som grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører. Udtrykket »tilsidesættelse« omfatter både aktiv handling og tilfælde af pligtforsømmelser og skødesløshed, dvs. tilfælde, hvor et kommunalbestyrelsesmedlem har tilsidesat eller undladt at opfylde en handlepligt. Medlemmernes pligter i henseende til at føre tilsyn og kontrol med den kommunale forvaltning er dog ikke særligt vidtgående, og der vil derfor formentlig kun i sjældne tilfælde blive tale om »grov tilsidesættelse«. Medlemmernes selvstændige undersøgelsespligter er heller ikke vidtgående. Hvis der foreligger en redegørelse fra forvaltningen, må medlemmerne normalt kunne lægge denne til grund for deres stillingtagen, medmindre det er oplagt, at redegørelsen er forkert eller mangelfuld. Medlemmerne ifalder normalt ikke ansvar ved at gå mod en indstilling fra forvaltningen, men et ansvar kan blive aktuelt, hvis de indså eller klart burde have indset, at de herved overtræder lovgivningen. Det medfører normalt heller ikke noget ansvar at træffe beslutning, uden at der foreligger en redegørelse eller en indstilling, men et ansvar kan komme på tale, hvis det er klart, at sagen er

utilstrækkeligt oplyst. Om medlemmernes pligter, ansvar for pligtforsømmelser og frigørelsesmuligheder kan henvises til betænkning nr. 996/1983 om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret, især kapitel III, afsnit 2-5.

Udover de pligter, som påhviler medlemmerne som medlemmer af kommunalbestyrelsen og dens udvalg, omfatter bestemmelsen tillige de pligter, som er pålagt det enkelte medlem i medfør af § 17, stk. 5, dvs. navnlig pligter, der følger af hverv som medlem af kommissioner, bestyrelser og lignende.

Den foreslåede regel omfatter også de særlige pligter, som påhviler borgmesteren og andre magistratsmedlemmer, jfr. ordene »pligter, som den pågældendes hverv medfører«. Også hvervet som medlem af eller formand for et udvalg kan medføre særlige pligter.

Om borgmesterens og udvalgsformandens særlige pligter kan henvises til den tidligere omtalte betænkning, kapitel III, afsnit 6 og 7. Om magistratsmedlemmers pligter kan henvises til kapitel XI.

Efter bestemmelsen er der udtømmende gjort op med strafansvaret for borgmestre og magistratsmedlemmer.

Den foreslåede regel er naturligvis ikke til hinder for, at der kan straffes efter bestemmelser med andet gerningsindhold, f. eks. straffelovens § 152 om tavshedspligt.

Et medlems tilsidesættelse af sine pligter skal ifølge bestemmelsen være grov. Sådanne overtrædelser vil i almindelighed være forsætlige eller groft uagtsomme, men der er i princippet ikke noget til hinder for, at de også kan begås ved simpel uagtsomhed. Dette vil dog formentlig kun foreligge i rene undtagelsestilfælde.

Strafframmen er foreslået fastsat til bøde. Denne straf ramme, hvor bøden kan gradueres efter grovheden, og hvor der ikke er noget maksimum for bødens størrelse, skønnes at have tilstrækkelig præventiv virkning. Det må herved tages i betragtning, at der også kan blive tale om valgbarhedsfortabelse efter den kommunale valglov. Der forekommer derfor ikke at være behov for at kunne idomme frihedsstraf.

Til stk. 2. Det foreslås, at påtale kun kan ske efter tilsynsmyndighedens begæring for at undgå grundløse, tvivlsomme eller bagatelagtige anmeldelser, herunder anmeldelser indgivet for at genere politiske modstandere. Anledningen til at tilsynsmyndigheden begærer påtale rejst, kan være en henvendelse fra en borger eller et eller flere kommunalbestyrelsesmedlemmer, men sagen kan også tages op af tilsynsmyndigheden af egen drift.

Et tilsynsråds afgørelse om at begære påtale rejst kan ikke indbringes for indenrigsministeren. Af hensyn til det medlem, der kunne blive omfattet af påtalen, kan heller ikke tilsynsrådets beslutning om at undlade at begære tiltale rejst indbringes for indenrigsministeren. Ethvert af tilsynsrådets medlemmer har mulighed for at henskyde afgørelsen til indenrigsministeren efter § 50, stk. 2.

Til stk. 3. Da strafhjemlen alene tager sigte på grove forseelser, foreslås det, at sagerne behandles som statsadvokatsager. Herved tilgodeses tillige hensynet til at opnå en mere ensartet praksis i de formentlig ret få tilfælde, hvor påtale vil blive rejst.

Til nr. 19

Der henvises til bemærkningerne til § 34 i nr. 10.

Til nr. 20 og 21

Ændringerne er af redaktionel karakter.

Til § 2

Til nr. 1

Forslaget svarer til det foreslåede nye pkt. i § 2, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Til nr. 2

Forslaget svarer til den foreslåede ændrede affattelse af § 6, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 2.

Til nr. 3

Forslaget svarer til den foreslåede ændrede affattelse af § 15, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3.

Til nr. 4

Forslaget svarer til den foreslåede affattelse af § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 4.

Til nr. 5

Forslaget svarer til den foreslåede affattelse af § 15, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 5.

Til nr. 6

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 12.

Til stk. 1. I henhold til § 10 i vedtægt for styrelsen af de kommunale anliggender i Københavns kommune ydes der borgerrepræsentationens formand et årligt vederlag på 5.000 kr. Vederlaget reguleres efter de regler, som gælder for statens tjenestemænd for reguleringer af særlige tillæg for merarbejde, hvor arbejdsforpligtelsen ikke er fastsat til et bestemt timetal. Pr. 1. januar 1984 udgør dette vederlag 5.676,73 kr. pr. måned.

Udover det nævnte formandsvederlag ydes der borgerrepræsentationens formand vederlag for medlemskab af borgerrepræsentationen. Dette vederlag er i styrelsesvedtægten fastsat til 600 kr. årligt, og udgør med regulering pr. 1. januar 1984 774,90 kr. pr. måned.

Niveauet for vederlæggelsen af borgerrepræsentationens formand vil blive videreført.

Der vil fortsat ikke kunne ydes borgerrepræsentationens formand efterløn eller pension.

Til stk. 2. Der tilsigtes ingen ændringer i retstilstanden, bortset fra at det ikke efter forslaget er en nødvendig betingelse, at medlemmet varetager formandens opgaver i et længere tidsrum. Endvidere ophæves den hidtidige binding vedrørende vederlagets størrelse, idet der foreslås indført en regel, der svarer til § 34, stk. 4, sidste pkt., i lov om kommunernes styrelse, hvorefter vederlagets størrelse fastsættes under hensyn til navnlig arbejdsbyrdens omfang og varighed.

Til stk. 3. Reglen, der er ny, er i overensstemmelse med bestemmelsen i § 34, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, og indeholder hjemmel for, at et medlem, der i henhold til § 53 a, stk. 1, udpeges som formand, opbærer vederlag i funktionsperioden.

Til stk. 4. Til borgerrepræsentationens formand og næstformænd ydes der efter de gældende regler en repræsentationsgodtgørelse på henholdsvis 7.200 kr. og 2.400 kr. pr. år.

Begrundelsen for disse repræsentationsgodtgørelser, der er indført i 1918 og i 1964, er bl. a. de særlige repræsentationsforpligtelser, der i praksis påhviler København som hovedstad, og som bl. a. omfatter statsbesøg samt besøg af folketingets og regeringens officielle gæster.

Reglerne om ydelse af repræsentationsgodtgørelse til borgerrepræsentationens formand og næstformand vil kunne optages i en bekendtgørelse.

Til nr. 7

Den eneste ændring er, at vederlaget til et medlem af borgerrepræsentationen, der konstitueres

som overborgmester eller borgmester ved den pågældendes forfald i mindst 2 måneder, fastsættes i en bekendtgørelse i stedet for i Københavns kommunes styrelsesvedtægt. Der påtænkes ingen ændring i størrelsen af det nuværende vederlag, der i henhold til styrelsesvedtægtens § 10, stk. 4, svarer til henholdsvis overborgmesterens og borgmesterens vederlag i det til konstitutionsperioden svarende tidsrum.

Til nr. 8

Der henvises til de ovenfor anførte bemærkninger til nr. 12 til § 1 vedrørende vederlag, efterløn og pension til borgmestre i de øvrige kommuner.

De nærmere regler vil bl. a. indeholde bestemmelse om vederlag til et medlem, der i henhold til § 53 a, stk. 3, udpeges til at fungere som magistratsmedlem, om feriegodtgørelse o. lign., og om pligt til at modtage de pågældende ydelser.

Der påtænkes ingen ændring i niveauet for vederlæggelsen af overborgmesteren og borgmestrene eller for pension m.v. til de pågældende.

I bekendtgørelsen vil der endvidere kunne fastsættes regler om repræsentationsgodtgørelse til overborgmesteren og borgmestrene. For så vidt angår begrundelsen for denne godtgørelse henvises til bemærkningerne i nr. 6 til § 26, stk. 4. I styrelsesvedtægtens § 10, stk. 5, er repræsentationsgodtgørelsen fastsat til 10.000 kr. årligt til overborgmesteren og 5.000 kr. årligt til borgmestrene.

Til nr. 9

Forslaget svarer til den foreslåede ophævelse af § 39, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 13.

Til nr. 10

Forslaget svarer til den foreslåede affattelse af § 54, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 16.

Til nr. 11

Bestemmelsen svarer til det samtidig fremsatte forslag til § 61 i den kommunale styrelseslov. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 17.

Da § 5 fastslår, at medlemmer af borgerrepræsentationen, der vælges til magistraten, udtræder af borgerrepræsentationen, er det nødvendigt i lovtæksten at angive, at sanktionerne samt lempelsen af erstatningsansvaret også kan anvendes over for magistraten og over for dennes medlemmer.

I henhold til bistandslovens § 126, stk. 3, har socialministeren godkendt en vedtægt for Køben-

havns Børne- og Ungdomsnævn. Nævnet har til opgave at varetage opgaverne i henhold til bistandslovens afsnit VIII om hjælpeforanstaltninger uden samtykke. Nævnet, der nedsættes af borgerrepræsentationen, består af 5 af dennes medlemmer. Nævnet udpeger selv sin formand og næstformand. I nævnets møder deltager endvidere uden stemmeret en juridisk sagkyndig samt nogle psykologiske konsulenter. Det følger af forholdets natur, at disse sagkyndige ikke kan underkastes sanktioner efter forslaget stk. 2-4, ligesom forslaget stk. 5 naturligvis ikke kan påberåbes over for disse personer.

Til nr. 12

Forslaget svarer til den foreslåede affattelse af § 61 b og c i lov om kommunernes styrelse. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 18.

Om nødvendigheden af udtrykkeligt at nævne magistratens medlemmer henvises til bemærkningerne til nr. 11.

Til § 3

Til nr. 1

Forslaget svarer til det foreslåede nye pkt. i § 2, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Til nr. 2

Ændringen er en konsekvens af den foreslåede affattelse af §§ 61-61 b i lov om kommunernes styrelse. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 17.

Til nr. 3

Forslaget svarer til den foreslåede affattelse af § 61 c i lov om kommunernes styrelse. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 18.

Til § 4

Af budgetmæssige og administrative grunde foreslås, at reglerne om vederlag til borgmestre og 1. viceborgmestre først træder i kraft den 1. januar 1985.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

ste, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i mødet.

1. I § 2, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

»Forslag til styrelsesvedtægt samt til ændringer i vedtægten skal undergives 2 behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst 6 dages mellemrum.«

§ 2. — —

Stk. 2. De nærmere regler om kommunens styrelse fastsættes i en styrelsesvedtægt, der vedtages af kommunalbestyrelsen og stadfæstes af indenrigsministeren. Vedtægten skal være tilgængelig for kommunens beboere.

2. I § 6, stk. 1, 1. pkt., ændres »mellem den 1. og 15. december« til: »fra og med den 1. og til og med den 15. december«.

§ 6. Den nyvalgte kommunalbestyrelse afholder sit konstituerende møde i tidsrummet mellem den 1. og 15. december i det år, hvori valget afholdes, dog tidligst efter at den hidtidige kommunalbestyrelse har truffet afgørelse vedrørende eventuelle valgklager og begæringer om fritagelse for at modtage valg. Indkaldelse til mødet foretages af det medlem, der længst har været medlem af kommunalbestyrelsen, eller hvis flere har været medlem lige længe, af den ældste af disse.

3. I § 15, stk. 1, ændres »i mødet« til: »i henholdsvis det konstituerende møde og ved 2. behandlingen af forslag til årsbudget og flerårige budgetoverslag«.

§ 15. Når et medlem er forhindret i at deltage i det konstituerende møde, jfr. § 6, eller i det møde, hvor forslaget til årsbudget og flerårige budgetoverslag undergives 2. behandling, jfr. § 38, stk. 2, kan de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatli-

4. § 15, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Når kommunalbestyrelsens formand får meddelelse om eller på anden måde får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i at varetage sine kommunale hverv i en forventet periode af mindst 1 måned på grund af sin helbredstilstand, varetage af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende, indkalder formanden stedfortræderen til førstkommende møde i kommunalbestyrelsen.«

§ 15. — —

Stk. 2. Når et medlem har forfald på grund af sin helbredstilstand, forretninger eller lignende og således er forhindret i at varetage sine kommunale hverv i et forventet tidsrum af mindst 1 måned, indkalder kommunalbestyrelsen stedfortræderen til midlertidigt at tage sæde i kommunalbestyrelsen.

5. I § 15 indsættes efter stk. 2, som nyt stykke:

»Stk. 3. Når medlemmet påny kan varetage sine kommunale hverv, udtræder stedfortræderen af kommunalbestyrelsen.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

§ 15. — —

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, hvorvidt betingelserne for stedfortræderens indtræden er til stede.

Stk. 4. Når stedfortræderen for kommunalbestyrelsens formand eller næstformand er indtrådt i henhold til stk. 2 og forfaldet har en forventet varighed af mindst 2 måneder, udpeger kommunalbestyrelsen efter reglerne i § 6, jfr. § 7, stk. 3, den der under fra-

Bilag til f.t.l. vedr. de kommunale styrelseslove

været skal varetage funktionerne som henholdsvis formand eller næstformand.

6. I § 15, stk. 4, ændres »forfaldet« til: »forhindringen«.

7. I § 20, stk. 2, indsættes efter 2. pkt.:

»Beslutningsprotokollen underskrives efter hvert møde af de medlemmer, der har deltaget i mødet. Ethvert af disse medlemmer kan forlange sin afvigende mening kort tilført beslutningsprotokollen. Ved sager, der af udvalget fremsendes til et andet udvalg, kommunalbestyrelsen eller en anden myndighed, kan ethvert medlem kræve, at modtageren samtidig gøres bekendt med indholdet af protokollen. Det pågældende medlem kan ved sagens fremsendelse ledsage denne med en begrundelse for sit standpunkt.«

§ 20. ---

Stk. 2. Udvalgene fastsætter selv deres forretningsorden. For hvert udvalg føres en protokol, hvori udvalgets beslutninger indføres.

8. I § 20, stk. 5, ændres »modtage« til: »få tilsendt«.

§ 20. ---

Stk. 5. Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen har med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, ret til efter anmodning, at modtage dagsordener og udskrifter af beslutningsprotokoller, der udsendes til medlemmer af udvalg, som den pågældende ikke er medlem af, samt efter anmodning i det enkelte tilfælde sagsmateriale i samme omfang som udvalgets medlemmer.

9. I § 29, stk. 3, litra a, udgår efter »§ 18«: », stk. 2,«.

§ 29. ---

Stk. 3. Medlemskab af økonomiudvalget er udelukket for

- a) ansatte i den del af den kommunale forvaltning, som varetager administrationen af de sagområder, der i medfør af § 18, stk. 2, og kapitel V er henlagt under økonomiudvalget,
- b) ansatte, der er umiddelbart ansvarlige for eller i øvrigt har ledende administrative funktioner inden for andre forvaltnings-

områder, som forestås af økonomiudvalget, og

- c) ansatte, der er umiddelbart ansvarlige for ledelsen af et under et stående udvalg hørende forvaltningsområde.

10. I § 31, stk. 2, 2. pkt., udgår: », jfr. § 18«.

§ 31. ---

Stk. 2. Formanden har den øverste daglige ledelse af kommunens administration. Formanden fordeler sagerne til de pågældende udvalg og drager omsorg for, at sager, der kræver beslutning af kommunalbestyrelsen, forelægges denne med eventuelle erklæringer, jfr. § 18. Formanden påser sagernes ekspedition og udfærdiger om fornødent forskrifter herfor.

11. I § 32 ændres i 1. pkt. »fast ejendom« til: »kommunens faste ejendomme« og i 2. pkt. indsættes efter »og lignende«: »vedrørende kommunens aktiver«.

§ 32. Dokumenter vedrørende køb, salg og andre dispositioner over fast ejendom, optagelse af lån og afgivelse af garanti skal underskrives af kommunalbestyrelsens formand og en person, der er bemyndiget dertil af kommunalbestyrelsen. Samme regel gælder ved ophævelse af forbudspåtegninger og lignende, når det af påtegningen fremgår, at der kun kan disponeres over dokumentet med kommunalbestyrelsens samtykke.

12. § 34, stk. 1-4, affattes således:

»§ 34. Regler om ydelse af vederlag, efterløn og pension til kommunalbestyrelsens formand og magistratsmedlemmer, jfr. § 64, fastsættes af indenrigsministeren.

Stk. 2. Regler om ydelse af vederlag til kommunalbestyrelsens næstformand fastsættes af indenrigsministeren. Er der valgt flere næstformænd, kan vederlag kun ydes til første næstformand.

Stk. 3. Et medlem, der i henhold til § 15, stk. 4, eller § 66, stk. 2, udpeges til at fungere som formand eller som magistratsmedlem, oppebærer i funktionsperioden vederlag efter regler fastsat i henhold til stk. 1.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan yde vederlag til et medlem, som uden for de i stk. 3 nævnte tilfælde varetager opgaver, som påhviler kommunalbestyrelsens formand eller

et magistratsmedlem. Ved vederlagets fastsættelse skal der navnlig tages hensyn til arbejdsbyrdens omfang og varighed.«

§ 34. Reglerne om ydelse af vederlag, efterløn og pension til kommunalbestyrelsens formand fastsættes i styrelsesvedtægten.

Stk. 2. I styrelsesvedtægten kan der fastsættes regler om ydelse af et vederlag til kommunalbestyrelsens næstformand. Vederlaget udgør en tiendedel af det i stk. 1 omhandlede vederlag. Er der valgt flere næstformænd, kan vederlag kun ydes første næstformand.

Stk. 3. Et medlem, der i henhold til § 15, stk. 4, eller § 66, stk. 2, udpeges til at fungere som formand, oppebærer i funktionsperioden vederlag efter reglerne i stk. 1.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan yde et medlem, som uden for de i stk. 3 nævnte tilfælde varetager opgaver, som påhviler kommunalbestyrelsens formand, et vederlag. Vederlagets størrelse fastsættes under hensyn til navnlig arbejdsbyrdens omfang og varighed.

Stk. 5. En næstformand, der modtager vederlag i henhold til stk. 2, kan dog kun modtage vederlag i henhold til stk. 3 eller 4, såfremt den pågældende inden for et regnskabsår har varetaget formandens opgaver i mere end 5 uger.

Stk. 6. Modtager et medlem andre vederlag, honorarer eller diæter af kommunens kasse, kan disse sammen med de i stk. 2-4 omhandlede vederlag ikke overstige det vederlag, der tilkommer borgmesteren, jfr. stk. 1.

13. § 39, stk. 2, ophæves.

§ 39. — — —

Stk. 2. En kort redegørelse for indholdet af årsbudgettet og budgetoverslagene skal inden det kommende regnskabsårs begyndelse udsendes til kommunens beboere eller indrykkes i den lokale presse efter kommunalbestyrelsens bestemmelse.

14. § 46 affattes således:

»§ 46. »Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om bestyrelsen af kommunens kasse- og regnskabsvæsen, om aflæggelse af årsregnskabet, om revision og om afgørelse af bemærkninger.«

§ 46. De nærmere regler om bestyrelsen af kommunens kasse- og regnskabsvæsen, om aflæggelse af årsregnskabet, om revision

og om afgørelse af bemærkninger fastsættes i styrelsesvedtægten.

15. § 47, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Tilsynsrådenes afgørelser kan af vedkommende kommunalbestyrelse ankes til indenrigsministeren. Dette gælder dog ikke tilsynsrådenes afgørelser efter § 61, stk. 2, 3 og 4, jfr. § 61, stk. 7.«

§ 47. — — —

Stk. 3. Tilsynsrådenes afgørelser kan af vedkommende kommunalbestyrelse indbringes for indenrigsministeren, der kan stadfæste afgørelsen, ændre vilkårene for denne eller træffe fornyet afgørelse.

16. § 54, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Kommunens årlige regnskab sendes til tilsynsmyndigheden sammen med revisionsberetningen og de afgørelser, som kommunalbestyrelsen har truffet i forbindelse hermed. Fristen for regnskabets indsendelse til tilsynsmyndigheden fastsættes af indenrigsministeren.«

§ 54. — — —

Stk. 2. Kommunens årlige regnskab indsendes med revisionsberetningen og kommunalbestyrelsens i forbindelse hermed truffne afgørelser til tilsynsmyndigheden. Fristen for regnskabets indsendelse til tilsynsmyndigheden fastsættes i styrelsesvedtægten.

17. § 61 affattes således:

»§ 61. Har kommunalbestyrelsen truffet en beslutning, der strider mod lovgivningen, kan tilsynsmyndigheden sætte beslutningen ud af kraft, hvis den ikke er bragt til udførelse.

Stk. 2. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan tilsynsmyndigheden pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan anlægge erstatningssag mod et kommunalbestyrelsesmedlem, som er ansvarlig for, at kommunen er påført et tab.

Stk. 4. Tilsynsmyndigheden kan fralade sagsanlæg mod, at det pågældende medlem inden en fastsat frist indbetaler et nærmere

angivet beløb til kommunen. Ved beløbets fastsættelse kan der tages hensyn til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt. Dersom medlemmet indvilliger i at betale beløbet og indbetaler dette inden den fastsatte frist, kan der ikke fremsættes yderligere erstatningskrav mod den pågældende.

Stk. 5. Et medlem kan ikke unddrage sig ansvar ved at undlade at stemme.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1-5 gælder tilsvarende for:

- 1) Økonomiudvalget og dets medlemmer.
- 2) Et stående udvalg og dets medlemmer.
- 3) Det sociale udvalg og dets medlemmer, selv om det drejer sig om anliggender, der efter lovgivningen er henlagt til udvalgets selvstændige afgørelse.
- 4) En magistrat og dens medlemmer.
- 5) Den rådmand, til hvem de sociale anliggender er henlagt, selv om det drejer sig om anliggender, der efter lovgivningen er henlagt til vedkommendes selvstændige afgørelse.
- 6) Et udvalg nedsat af kommunalbestyrelsen i en magistratskommune til at varetage opgaver efter bistandslovens afsnit VIII og udvalgets medlemmer.
- 7) Et kommunalt fællesskab, jfr. § 60, og medlemmerne af fællesskabets organer.

Stk. 7. Tilsynsrådenes afgørelser efter stk. 1 kan af kommunalbestyrelsen ankes til indenrigsministeren. Tilsynsrådenes afgørelser efter stk. 2, 3 og 4, kan af de pågældende medlemmer af kommunalbestyrelsen ankes til indenrigsministeren.«

§ 61. Tilsynsmyndigheden kan sætte en kommunalbestyrelses beslutning ud af kraft, når beslutningen findes stridende mod lovgivningen.

Stk. 2. Dersom en kommunalbestyrelse har handlet i strid med lovgivningen, herunder undladt at udføre en foranstaltning, hvortil den er forpligtet, træffer tilsynsmyndigheden de nødvendige foranstaltninger, herunder eventuelt bestemmelse om tvangsbøder. I fornødent fald kan tilsynsmyndigheden rejse sag ved domstolene om personligt ansvar for medlemmerne af kommunalbestyrelsen for den pågældende beslutning eller undladelse.

Stk. 3. Over for et tilsynsråds ulovlige beslutninger eller undladelser kan indenrigsministeren bringe de i stk. 1 og 2 omhandlede foranstaltninger til anvendelse.

18. Efter § 61 indsættes:

»**§ 61 a.** Indenrigsministeren kan anvende de foranstaltninger, der er nævnt i § 61, stk. 1-4, over for et tilsynsråds ulovlige beslutninger eller undladelser. § 61, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse på tilsynsrådets medlemmer.

Stk. 2. Indenrigsministeren kan pålægge et tilsynsråd at tage en sag op til behandling for at tage stilling til, om foranstaltningerne i § 61 skal finde anvendelse.

§ 61 b. Hvis et kommunalbestyrelsesmedlem under en erstatningssag findes erstatningsansvarlig for et tab, som den pågældende under udførelse af sit hverv har påført kommunen, kan erstatningen nedsættes eller helt bortfalde i det omfang, det findes rimeligt under hensyn til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, hvis et tilsynsrådsmedlem under en erstatningssag findes erstatningsansvarlig for et tab, som den pågældende under udførelse af sit hverv har påført staten.

§ 61 c. Et kommunalbestyrelsesmedlem, der gør sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører, straffes med bøde.

Stk. 2. Påtale efter stk. 1 kan kun ske efter tilsynsmyndighedens begæring. Et tilsynsråds afgørelse herom kan ikke indbringes for indenrigsministeren.

Stk. 3. Sager om overtrædelse af stk. 1 behandles som statsadvokatsager.«

19. § 64, stk. 3, ophæves.

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 3 og 4.

§ 64. — — —

Stk. 3. I vedtægten fastsættes bestemmelser om vederlag, efterløn og pension til borgmestre og rådmænd samt om vederlag til medlemmer, der midlertidigt fungerer i disse hverv.

Stk. 4. I vedtægten træffes endvidere bestemmelse om de fravigelser af denne lovs indhold, som magistratsordningen gør ønskelig.

Stk. 5. Med undervisningsministerens godkendelse kan kommunalbestyrelsen i Århus bestemme, at den rådmand, under hvem skolelæsesenet er henlagt, skal være formand for

skolekommissionen, såfremt han er valgt til medlem af denne.

20. § 67, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Lønningsnævnets medlemmer udpeges af indenrigsministeren efter indstilling af Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Foreningen af kommuner i Københavns amt, Københavns kommunalbestyrelse og Frederiksberg kommunalbestyrelse.«

21. I § 67, stk. 2, 2. pkt., ændres »han« til: »indenrigsministeren«.

§ 67. — — —

Stk. 2. Lønningsnævnets medlemmer besikkes af indenrigsministeren efter indstilling af Den danske Købstadforening, De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark, Foreningen Bymæssige Kommuner, Amtsrådsforeningen i Danmark, Foreningen af Kommuner i Københavns Amt, Københavns kommunalbestyrelse og Frederiksberg kommunalbestyrelse samt i tiden indtil 1. oktober 1970 tillige af Sygehusforeningen i Danmark. Dersom der ved sammenslutning eller på anden måde sker ændringer af de nævnte kommunale sammenslutningers organisation, kan indenrigsministeren fastsætte de ændringer med hensyn til indstillingsret til medlemskab i nævnet, han i den anledning finder fornødne.

§ 2

1. I § 2; stk. 4, indsættes efter *1. pkt.:*

»Forslag til styrelsesvedtægt samt til ændringer i vedtægten skal undergives 2 behandlinger i borgerrepræsentationen med mindst 6 dages mellemrum.«

§ 2. — — —

Stk. 4. De nærmere regler om kommunens styrelse fastsættes i en styrelsesvedtægt, der vedtages af borgerrepræsentationen og stadfæstes af indenrigsministeren. Vedtægten skal være tilgængelig for offentligheden.

2. I § 4, stk. 1, 1. pkt., ændres »mellem den 1. og 15. december« til: »fra og med den 1. og til og med den 15. december«.

§ 4. Den nyvalgte borgerrepræsentation

afholder sit konstituerende møde i tidsrummet mellem den 1. og 15. december i det år, hvori valget afholdes, dog tidligst efter at den hidtidige borgerrepræsentation har truffet afgørelse vedrørende eventuelle valgklager og begæringer om fritagelse for at modtage valg. Indkaldelse til mødet foretages af det medlem, der længst har været medlem af borgerrepræsentationen, eller, hvis flere har været medlem lige længe, af den ældste af disse.

3. I § 15, stk. 1, ændres »i mødet« til: »i henholdsvis det konstituerende møde og ved 2. behandlingen af forslag til årsbudget og flerårige budgetoverslag«.

§ 15. Når et medlem af borgerrepræsentationen er forhindret i at deltage i det konstituerende møde, jfr. § 4, eller i det møde, hvor forslaget til årsbudget og flerårige budgetoverslag undergives 2. behandling, jfr. § 39, stk. 2, kan de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i mødet.

4. § 15, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Når borgerrepræsentationens formand får meddelelse om eller på anden måde får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i at varetage sine kommunale hverv i en forventet periode af mindst 1 måned på grund af sin helbredstilstand, varetage eller andet offentligt hverv, forretninger eller lignende, indkalder borgerrepræsentationens formand stedfortræderen til førstkomende møde i borgerrepræsentationen.«

§ 15. — — —

Stk. 2. Når et medlem har forfald på grund af sin helbredstilstand, forretninger eller lignende og således er forhindret i at varetage sine kommunale hverv i et forventet tidsrum af mindst 1 måned, indkalder borgerrepræsentationen stedfortræderen til midlertidigt at tage sæde i borgerrepræsentationen.

5. I § 15 indsættes efter stk. 3, som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Når medlemmet påny kan varetage sine kommunale hverv, udtræder stedfortræderen af borgerrepræsentationen.«

§ 15. — — —

Stk. 3. Borgerrepræsentationen træffer beslutning om, hvorvidt betingelserne for stedfortræderens indtræden er til stede.

6. § 26 affattes således:

»§ 26. Regler om ydelse af vederlag og efterløn til borgerrepræsentationens formand fastsættes af indenrigsministeren.

Stk. 2. Borgerrepræsentationen kan yde et vederlag til den næstformand, som varetager formandens opgaver. Ved vederlagets fastsættelse skal der navnlig tages hensyn til arbejdsbyrdens omfang og varighed.

Stk. 3. Et medlem, der i henhold til § 53 a, stk. 3, udpeges til at fungere som formand, vederlægges i funktionsperioden efter regler fastsat i henhold til stk. 1.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om repræsentationsgodtgørelse til formanden og næstformænd.«

§ 26. Der ydes borgerrepræsentationens formand et vederlag, hvis størrelse fastsættes i styrelsesvedtægten.

Stk. 2. Tilsvarende vederlag kan ydes de næstformand, der i formandens fravær på grund af sygdom eller af anden årsag i et længere tidsrum har varetaget formandens pligter.

Stk. 3. Der kan ydes formand og næstformænd en repræsentationsgodtgørelse, hvis størrelse fastsættes i styrelsesvedtægten.

7. I § 34, stk. 5, ændres »i styrelsesvedtægten« til: »af indenrigsministeren«.

§ 34. — — —

Stk. 5. Der tilkommer det medlem af borgerrepræsentationen, der bliver konstitueret i medfør af bestemmelsen i stk. 4, vederlag efter regler, der fastsættes i styrelsesvedtægten.

8. § 36 affattes således:

»§ 36. Indenrigsministeren fastsætter regler om ydelse af vederlag, efterløn og pension til overborgmesteren og borgmestrene.

Stk. 2. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om repræsentationsgodtgørelse til overborgmesteren og borgmestrene.«

§ 36. I styrelsesvedtægten fastsættes regler om overborgmesterens og borgmestrenes løn- og pensionsforhold.

Stk. 2. Der kan i styrelsesvedtægten tillægges magistratens medlemmer en nærmere fastsat repræsentationsgodtgørelse.

9. § 40, stk. 2, ophæves.

§ 40. — — —

Stk. 2. En kort redegørelse for indholdet af årsbudgettet og budgetoverslagene skal inden det kommende regnskabsårs begyndelse udsendes til kommunens beboere eller indrykkes i den lokale presse efter borgerrepræsentationens bestemmelse.

10. § 46, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Kommunens årlige regnskab sendes til indenrigsministeren sammen med revisionsberetningen og de afgørelser, som borgerrepræsentationen har truffet i forbindelse hermed. Fristen for regnskabs indsendelse fastsættes af indenrigsministeren.«

§ 46. — — —

Stk. 2. Kommunens årlige regnskab indsendes med revisionsberetningen og borgerrepræsentationens i forbindelse hermed truffene afgørelser til indenrigsministeren. Fristen for regnskabs indsendelse til indenrigsministeren fastsættes i styrelsesvedtægten.

11. § 48 affattes således:

»§ 48. Har borgerrepræsentationen truffet en beslutning, der strider mod lovgivningen, kan indenrigsministeren sætte beslutningen ud af kraft, hvis den ikke er bragt til udførelse.

Stk. 2. Unnlader borgerrepræsentationen at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan indenrigsministeren pålægge de medlemmer af borgerrepræsentationen, som er ansvarlige for unnladelsen, tvangsbøder.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan anlægge erstatningssag mod et medlem af borgerrepræsentationen, som er ansvarlig for, at kommunen er påført et tab.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan frafalde sagsanlæg, mod at det pågældende medlem inden en fastsat frist indbetaler et nærmere angivet beløb til kommunen. Ved beløbets fastsættelse kan der tages hensyn til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt. Dersom medlemmet indvilliger i at betale beløbet og indbetaler dette

inden den fastsatte frist, kan der ikke fremsættes yderligere erstatningskrav mod den pågældende.

Stk. 5. Et medlem kan ikke unddrage sig ansvar ved at undlade at stemme.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1-5 gælder tilsvarende for:

- 1) Magistraten og dens medlemmer.
- 2) Den borgmester, til hvem de sociale anliggender er henlagt, selv om det drejer sig om anliggender, der efter lovgivningen er henlagt til vedkommendes selvstændige afgørelse.
- 3) Det udvalg (Børne- og ungdomsnævnet) som borgerrepræsentationen nedsætter til at varetage opgaver efter bistandslovens afsnit VIII, og udvalgets medlemmer.«

§ 48. Indenrigsministeren kan sætte en af borgerrepræsentationen eller magistraten truffet beslutning ud af kraft, når beslutningen findes stridende mod lovgivningen.

Stk. 2. Dersom borgerrepræsentationen eller magistraten har handlet i strid med lovgivningen, herunder undladt at udføre en foranstaltning, hvortil den er forpligtet, træffer indenrigsministeren de nødvendige foranstaltninger, herunder eventuelt bestemmelse om tvangsbøder. I fornødent fald kan indenrigsministeren rejse sag ved domstolene om personligt ansvar for medlemmerne af borgerrepræsentationen eller magistraten for den pågældende beslutning eller undladelse.

12. Efter § 48 indsættes:

»§ 48 a. Hvis et medlem af borgerrepræsentationen eller af magistraten under en erstatningssag finde erstatningsansvarlig for et tab, som den pågældende under udførelse af sit hverv har påført kommunen, kan erstatningen nedsættes eller helt bortfalde i det omfang, det findes rimeligt under hensyn til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt.

§ 48 b. Et medlem af borgerrepræsentationen eller af magistraten, der gør sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den

pågældendes hverv medfører, straffes med bøde.

Stk. 2. Påtale efter stk. 1 kan kun ske efter indenrigsministerens begæring.

Stk. 3. Sager om overtrædelse af stk. 1 behandles som statsadvokatsager.«

§ 3

1. I § 11, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Forslag til styrelsesvedtægt samt til ændringer i vedtægten skal undergives 2 behandlinger i hovedstadsrådet med mindst 6 dages mellemrum.«

§ 11. De nærmere regler om styrelsen af de anliggender, der er henlagt til hovedstadsrådet, fastsættes i en styrelsesvedtægt, der vedtages af hovedstadsrådet og stadfæstes af indenrigsministeren.

2. I § 13 ændres »og § 61, stk. 1 og 2« til: »§ 61, stk. 1-5, og stk. 6, nr. 1, 2 og 7, og § 61 b, stk. 1«.

§ 13. Tilsynet med hovedstadsrådets virksomhed varetages af indenrigsministeren. Lov om kommunernes styrelse §§ 54-55, § 57, § 60 og § 61, stk. 1 og 2, om tilsynet med kommunalbestyrelsens virksomhed finder tilsvarende anvendelse på tilsynet.

3. Efter § 13 indsættes i kapitel 3 som § 13 a:

»§ 13 a. Et medlem af hovedstadsrådet, der gør sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører, straffes med bøde.

Stk. 2. Påtale efter stk. 1 kan kun ske efter indenrigsministerens begæring.

Stk. 3. Sager om overtrædelse af stk. 1 behandles som statsadvokatsager.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. juli 1984, dog træder § 1, nr. 12 og 19, samt § 2, nr. 6, 7 og 8 først i kraft den 1. januar 1985.